

Motion till riksdagen 2009/10:A220

av **Annie Johansson (c)**

Nystartszoner för minskat utanförskap

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att se på möjligheten att överväga nystartszoner för att underlätta för människor i områden med stort utanförskap.

Motivering

Fler än 1,5 miljoner svenskar befinner sig idag i utanförskap, d.v.s. människor som är öppet arbetslösa, i arbetsmarknadspolitiska åtgärder, förtidspensionärer, sjukskrivna eller lever på försörjningsstöd. Utanförskapet är inte bara ett storstadsfenomen. Enligt en undersökning av riksdagens utredningstjänst (RUT, Lokala utanförskapsområden finansiella effekter dnr 2008:1786) är det 149 områden runt om i landet som har en förvärvsfrekvens på under 50 procent. Kvinnornas förvärvsfrekvens i dessa områden är ännu lägre. Resultaten visar också att utanförskapet inte bara är ett storstadsfenomen, områdena är fördelade på hela landet. Ofta är det invandrartäta områden.

De samhällsekonomiska vinsterna och välfärdsvinsterna av att personer lämnar utanförskapet och återvänder i arbete är mycket stora. Undersökningen visar att de statliga finanserna skulle förstärkas med 15 miljarder kronor om sysselsättningsnivån var samma som rikssnittet och 65 000 fler människor skulle få jobb – och mer makt över sina liv. De samhällsekonomiska vinster och välfärdsvinster vi får av att personer lämnar utanförskapet och återvänder i arbete är mycket stora. En person som går från arbetslöshet till jobb är nämligen med och bidrar till att stärka de offentliga finanserna med 225 000 kronor. Men framför allt stärks den enskildes självkänsla och ekonomiska situation. Det är en vinst för varje enskild person som får ett arbete.

Boendesituation och bostadsområdets karaktär har stor betydelse för individens möjlighet till utbildning, arbete och integration. Ett antal möjliga för-

Fel! Okänt namn på

klaringar till sambandet mellan bostadssegregation och problem på arbetsmarknaden kommer fram. Sökandet efter jobb blir allt mindre effektivt ju längre bort bostaden ligger från arbetsplatsen, t ex genom att man helt enkelt inte upptäcker eller har tillräcklig information om en del av de jobb som blir tillgängliga.

Forskning visar på ett starkt samband mellan bra ledarskap, pedagogik och bra skolresultat. Detta är särskilt viktigt i utsatta områden med hög arbetslöshet och socialbidragsberoende. Det finns ett tydligt samband mellan ofullständig gymnasieutbildning och hög arbetslöshet och utanförskap. En bra kunskapsgrund och genomförd gymnasieutbildning ökar chanserna för ungdomar att få ett arbete eller att bedriva fortsatta studier på högskolan. Därför är det viktigt att satsa på hög kvalitet i skolor i utsatta områden inte minst genom att stärka ledarskapet och förbättra tillgången till information om var utbildningschanserna finns. Vid sidan av arbetsförmedlingarna är kommunerna sannolikt de viktigaste lokala aktörerna.

Vi måste ta lärdom av de försök som bl.a. genomförts i Storbritannien, Frankrike, Italien och USA med så kallade Enterprise zones, Empowerment zones, Zone Franches Urbaines och Area Contracts. I bostadsområden med hög arbetslöshet, fattigdom, kriminalitet och en stor andel ungdomar utan utbildning har man infört särskilda skattelättnader och riktade bidrag som ska locka företag att etablera sig i dessa områden.

Det skulle vara intressant att se om något liknande kunde införas i Sverige för att minska utanförskapet i så kallade nystartszoner. Viktiga beståndsdelar i en framgångsrik integrationssatsning är att stärka utbildningens roll, förbättra boende och boendemiljöer och att utveckla entreprenörskapet liksom bättre samverkan med myndigheter och ökat lokalt inflytande.

Alliansregeringen har tagit krafttag mot utanförskapet och inrättade redan hösten 2008 en försöksverksamhet med nystartskontor på nio orter. Nystartskontoren är en tjänst för individuellt anpassad vägledning och stöd inför start och drift av företag och är därmed ett effektivt verktyg i arbetet med att minska utanförskapet. Nystartskontoren bör etableras i utsatta områden i hela landet. Det innebär kommuner eller stadsdelar präglade av stort utanförskap i form av exempelvis låg förvärvsfrekvens, en stor andel invånare som är beroende av försörjningsstöd samt högt ohälsotal.

Stockholm den 24 september 2009

Annie Johansson (c)